Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-3740

РІК LXII. Ч. 177. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ВЕРЕСНЯ 1955. ПЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 15, 1955. No. 177. VOL. LXII.

ВАНТАЖНИКИ ПОГОДЖУЮТЬСЯ ЗАКІНЧИТИ СТРАЙК В СХІДНІХ ПОРТАХ

Ню Йорк, Н. Й. — Провідники Спілки Міжнародних Вантажників в Ню Йорку погодилися на пропозицію стейтового сенатора Ню Джерзі Джеймса Ф. Меррея, щоб окрема комісія розглянула справу відношення Двостейтової Портової Комісії до вантажників, які працюють в портах Ню Йорку і Ню Джерзі. Ця Комісія має предложити свої висновки окремий законодатній комісії, яка мала б вирішити справу спору робітників із Портовою Комісією. Вантажники не працюють тому, що нарікають на Портову Комісію, яка несправедливо, на їхню думку, трактує тих робітників, які давніше були карані за злочини, а тепер хотіли б включитися до чесної праці. Губернатори стейтів Ню Йорку і Ню Джерзі, Гарриман і Майнер відмовилися вмішуватися до цього спору вантажників із Портовою Комісією, і тому голова Спілки Вантажників капітан Бредлі зарядив страйк не тільки в Ню Йорку, але і просив страйкувати в усіх інших портах, від стейту Мейн аж до Флориди. Але не всі відділи почали страйк, деякі відмовилися страйкувати в демонстраційних цілях. Спілкові провідники находяться в тяжкому положенні, бо судові заборони страйку, якщо їх не послухати, можуть спричинити те, що Управа Спілки Вантажників мусіла б платити відшкодування, як винна знаслідок страйку. Тому голова Міжнародної Спілки Вантажників капітан Бредлі погодився на пропозицію стейтового сенатора Меррея, щоб закінчити страйк, а справу спору робітників із Портовою Комісією мала б вирішити окрема комісія. Та сама Управа Спілки не хоче вирішувати цієї справи, і загальні збори робітників, скликані на 10 годину перед полуднем 14 серпня мають вирішити, чи закінчувати страйк. Стейтовий Найвищий Суд вже був видав судову заборону страйку, але вантажники не прийняли страйку, і капітан Бредлі має явитися в суді та вияснити, чому воно так сталося. В судах находяться і інші вноски на судову заборону страйку. Також неспокій між робітництвом причинився до того, що Бредлі погодився на пропозицію, щоб негайно закінчити страйк. Багато вантажників переконані, що їхній спір із Портовою Комісією непопулярний, і тому можна його програти. Провідник вантажників в Брукліні Анастазія заявився проти страйку і почав його тільки під натиском Головної Управи Спілки Вантажників. Виконний директор Двостейтової Портової Комісії Семюел М. Лейн заявив був давніше, що він не погоджується на те, щоб хтось третій вмішувався до спору вантажників із Портовою Комісією, бо, на його думку, цей спір можна полагодити між Комісією і Управою Спілки Вантажників.

Айзенгавер дораджує республіканцям, як перемогти в найближчих виборах

Вашингтон. — Президент Айзенгавер дав гасло своїй партії, яким способом вона зможе здобути виборчу перемогу в 1956 році. Якщо б вдалося здійснити це гасло Айзенгавера, республіканці „лявіново" перемогли б у виборах. Ото ж Президент дораджує республіканцям не дивитися на жадну виборчу округу як на „безнадійну", а старатися всюди збільшити число республіканських голосів принаймні на 15 відсотків. В 1952 році Айзенгавер здобув перемогу в 39 стейтах, а його противник Адлей Е. Стівенсон мав більшість тільки в 9. Коли б республіканці здійснили гасло Айзенгавера, то республіканський кандидат у 1956 році мав би більшість у всіх стейтах, крім Джорджії. Здійснення цього гасла дало б більшість республіканцям також в обох палатах Конгресу.

Вашингтон ставиться скептично до заяв Хрущова в справі поширення торгівлі

Вашингтон. — Американські офіційні чинники прийняли з зацікавленням, але скептично бажання Хрущова в справі поширення торгівлі між ЗДА і Совєтським Союзом, висловлені в розмові з американськими сенаторами. Згадані чинники заперечили слова Хрущова, буцімто американці хочуть купувати манґан за іграшки і стверділи, що навпаки, вся біда в торгівлі з Совєтами, що Москва досі відмовлялася купувати у ЗДА сільсько-господарські машини і знаряддя, як теж харчові продукти в заміну за різні метали, як платину, паладій, хромову руду, нікель і мідь. Про манґан з американського боку не було мови. Не було теж жадної заборони експортувати із ЗДА до СССР господарські машини і знаряддя, бо існуючі обмеження стосуються тільки до машин, з допомогою яких можна продукувати зброю чи амуніцію. Якщо ж іде про манґан, то ЗДА можуть купити його в цілому за півціни. Совєтські „хлібороби", які відвідують ЗДА, говорили так багато про конечність поширення торгівлі сільсько-господарськими машинами, замовили під час свого перебування тут раптом два комбайни і дві машини для збирання бавовни. Справу торгівлі з комуністичними країнами обмірює американський уряд в половині листопада ц. р. Вашингтонські чинники думають, що Совєти хочуть передусім добитися скасування обмежень в торгівлі стратегічно-важливими матеріялами і теж скасування американських заборон торгувати з комуністичними країнами в Азії. У зв'язку з цією реакцією Вашингтону на совєтські оферти, повідомляють з Шикаґо, що керівництву Інтернаціональної Компанії Збиральних Машин нічого невідомо про будь-які совєтські пляни в справі закупу сільсько-господарських машин, і що твердження провідника совєтських „хліборобської" делегації В. Мацкевича про підписання якогось договору в цій справі не відповідають правді.

Гураґан Гілда пустошить Кубу

Маямі. — Новий гураґан Гільда, спустошивши Тюркські острови, вдарив на східню частину острова Куби й американську морську базу в затоці Ґвантанамо. Воєнні кораблі, сконцентровані в цій пристані, вийхали завчасу до інших баз. Передбачають, що гураґан ітиме далі в напрямі на Захід до побережж Флориди або Кароляйни. По дорозі він може спустошити острови Вагама. В усіх військових і морських базах в загроженій околиці проголошено поготівля. Головні заходи спрямовані на те, щоб вивести кораблі і літаки із загроженої смуги в безпечне місце.

Представник КІО сумнівається в правдивості урядової статистики

Вашингтон. — Директор Відділу виховання і досліду при Конгресі Індустріяльних Організацій Стенлі Г. Руттенберґ викрив деякі розходження в статистиці затруднення і стврдив, що уряд прогонощує числа, які є для нього корисніші. Уряд відповів на це, що статистичною праці займаються одночасно дві урядові аґенції: Статистичне Бюро при департаменті торгівлі, та Бюро Статистики Праці при департаменті праці. Бюро Статистики Праці обраховує число затруднених на основі того, скільки робітників діставали платні в даному часі, і тому воно не знає, скільки робітників працювало у своїх власних підприємствах, в домашньому господарстві і т. п. Статистичне Бюро департаменту торгівлі веде статистику праці на основі окремих родин. Між цими двома статистиками, каже директор Статистичного Бюра при департаменті торгівлі, немає основних різниць. Однак, представник КІО Руттенберґ заявляє, що статистичні дані, які подає до відома уряд, неправдиві, що число затруднених ще не перевищило того числа, яке було в 1953 році, і тому не можна твердити, що воно дійшло до рекордового рівня в цьому році — 65,400,000 осіб.

Пропаґує збудувати атомову льокомотиву

Ню Йорк, Н. Й. — Республіканський сенатор Джан М. Ботлер, який щойно вернувся з Женеви, де брав участь в міжнародній конференції в справі використання атомової енергії для мирних цілей, — заявив, що в січні найближчого року внесе до Конгресу законопроєкт про побудову льокомотиви, урухомлюваної атомовою енергією. Ця атомова льокомотива мала б возити поїзд, у вагонах якого була б розміщена виставка, що наочно показувала б, як можна використовувати атом для мирних цілей. Сенатор Ботлер підтримує також ідею президента Айзенгавера про побудову атомового „корабля миру".

В Ню Йорку молоді злочинці постреляли Івана Дідика, який обороняв 14-річного хлопця

Ню Йорк, Н. Й. — 28-річний робітник Іван Дідик, який мешкає при Третій евеню, ідучи до праці перед восьмою годиною ввечорі, побачив, що чотири малолітні хлопці б'ють кулаками 14-річного Майка Гарвея. Далі ці молоді злочинці почали копати ногами свою жертву і бити її кулаками по голові. Дідик поспішив на допомогу. Тоді один із злочинців вхопив його і вистрелив з револьвера в спину. Дідика відвезли до шпиталю Мавнт Сайней, де негайно оперували. Куля з італійського автомата пройшла крізь спину і вийшла через плунок. Поліція заарештувала одного із злочинців, якого під час втечі затримала юрба людей.

СССР І ЗАХ. НІМЕЧЧИНА РІШИЛИ ВСТАНОВИТИ ДИПЛОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ

МОСКОВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАКІНЧИЛАСЬ ВИМІНОЮ ЛИСТІВ МІЖ БУЛҐАНІНИМ І АДЕНАУЕРОМ

Москва. — Після 5-денних нарад совєтсько-німецька конференція у Москві закінчилася в останній вівторок, 13-го вересня ц. р. в 9 год. вечором виміною листів між совєтським прем'єром Булґаніним і західньо-німецьким канцлером Аденауером, де стверджується рішення встановити дипломатичні взаємини між СССР і Західною Німеччиною та призначуться в Москві і в Бонні взаємних амбасадорів. У тотожньому тексті тих листів не згадується за іменем інших справ, проте стверджується загально, що „обидві сторони вийшли з засновку, що започаткування і розвиток нормальних взаємин між Совєтським Союзом і Федеративною Німецькою Республікою допоможе до розв'язання найважнішої національної проблеми всього німецького народу — відбудови єдности німецької демократичної держави." Під отим „актуальними проблемами" треба розуміти — як це признав також совєтський речник при роздаванні комунікату представникам преси — передусім справу німецьких воєнних полонених, які ще перебувають в СССР. У понеділок вечором, під час бенкету, Булґанін заявив Аденауерові: „Цю справу з вашими полоненими можна буде розв'язати дуже легко". Це був зворотний пункт конференції, який грозив повний провал. У вівторок вранці Булґанін і Хрущов з совєтського боку та Аденауер, Брентано і Гальштайн з німецького боку стрінулись на останню нараду, яка відбулась виключно між названими державними мужами. У висліді тієї наради, про хід якої не подано ніяких інформацій, Молотов і Брентано — міністри закордонних справ обох держав — зійшлися для вистилізування тексту листів та офіційного комунікату про закінчення конференції. Згадана нарада і стилізування коротеньких текстів — забрала 11 годин часу. В середу 14 ц. м. німецька делеґація мала вийхати з Москви. Два великі пасажирські літаки „Люфтганз-и" вже прилетіли до Москви за німецькими делегатами. Негайно після повороту до Бонн Аденауер має виголосити через радіо промову до німецького народу з ближчим поясненням ходу й висліду нарад у Москві.

Згідно з першими коментарями американської преси — найбільший успіх на Московській конференції осягнули большевики, які від самого початку тверділи, що розв'язування всіх совєтсько-німецьких проблем повинно розпочатися від нав'язання дипломатичних взаємин. Офіційно на письмі, Совєти не прийняли на себе ніякого іншого зобов'язання крім постанови призначення амбасадора до Бонн. З другого боку німці не відступили від свого засадничого становища в найважніших справах, а з'ясува це становище канцлер Аденауер в окремому листі до Булґаніна. У тому листі Аденауер зазначує, що східні німецькі кордони можуть бути остаточно визначені тільки в мировому договорі, що його підпише об'єднана Німеччина, та що репрезентантом всього німецького народу є тільки уряд Німецької Федеративної Республіки (Західня Німеччина). Вправді Совєти не погодились на ті дві німецькі точки, але й німці не відступили від них. Також у справі полонених — пише американська преса — по суті, хоч не формально — виграв Аденауер, бо дістав усну обіцянку від совєтських лідерів, що полонені будуть звільнені, себто Совєти відступили від своєго первісного становища, що про цю справу можна говорити тільки у присутності також східних німців (комуністів).

БУЛҐАНІН ДОМАГАЄТЬСЯ РЕПАТРІЯЦІЇ „100,000 СОВЄТСЬКИХ ГРОМАДЯН" У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ

Москва. — Разом з оприлюдненням офіційного комунікату про закінчення Московської конференції між СССР і Західньою Німеччиною, проголошено текст заяви совєтського прем'єра Булґаніна, в якій він зголошує претенсію до „100,000 совєтських громадян", які перебувають у Західній Німеччині. Згадавши на вступі про насильно вивезених під час останньої війни до Німеччини на примусові роботи й репатріяцію більшости тих людей, Булґанін твердить: „Але немале число (тих осіб) затримано, головно у Західній Німеччині. Згідно з існуючими інформаціями, на території Німецької Федеративної Республіки перебувають понад 100,000 совєтських громадян, означених в багатьох випадках, як бездержавні. Більшість тих нещасливих людей, відірвані силою від своєї батьківщини і своєї рідні, не мають постійної праці, помешкання й засобів утримання. Вони терплять від недостатків і нужди. Вони перебувають в чужих країнах, як залежні люди без прав. Відомі нам також численні випадки про переміщених совєтських громадян, які не погоджуються з своєю долею, попавши до в'язниць на території Німецької Федеративної Республіки. Деякі організації, ворожі Совєтському Союзові, підтримувані відповідними органами влади, ведуть ненависницьку пропаґанду й протиставлятся репатріяції, налякуючи і тероризуючи тих, які хочуть вернутися до своїх батьківщин. В тому самому часі вживається далі недопускальних засобів для використовування тих осіб для злочинних політичних цілей. Стверджуємо, що ситуація, яка настала в Німецькій Федеративній Республіці у зв'язку з переміщеними совєтськими громадянами, — ненормальна й противиться принципам людяности та індивідуальної свободи. Совєтський уряд вважає своїм обов'язком взяти в оборону тих совєтських громадян, які в деяких випадках провинились супроти своєї батьківщини. Сподіваємось, що вони поправляться і ми не будемо брати під увагу окремих провин, що їх вони доконали. Звертаючи на увагу делегації Німецької Федеративної Республики, сподіваємось, що уряд Німецької Федеративної Республіки прийме необхідні заходи й запевнить свою співпрацю у поверненні додому переміщених совєтських громадян".

Відгуки Московської конференції у Німеччині, ЗДА й Англії

Бонн. — Перше враження від Московської конференції серед західніх німців радше пригноблюче — зауважують американські обсерватори. Вправді уряд Аденауера відніс той успіх, що Совєти, які раніше не признавали Західньої Німеччини, що її покликали до життя західні альянти в часі холодної війни, тепер признали її і ставляться до неї фактично, як до поважного міжнародного чинника, проте німці бояться, щоб існування совєтських амбасад однаково у Бонні, як у східньому Берліні не довело до закріплення стану „двох Німеччин". Соціялістична опозиція стримується з висловленням свого становища до часу вислухання звідомлення від свого члена д-ра Шміда, який був у складі німецької делегації в характері віце-президента західньо-німецького парляменту. — У Вашингтоні прийнято вислід Московської конференції з вдоволенням, ствердивши передусім, що канцлер Аденауер випрадав надії Заходу, що він не зробить нічого такого, що в найменший мірі піддало б в сумнів його вірність союзові з Заходом. В Лондоні бояться, чи встановлення дипломатичних взаємин між СССР і Західньою Німеччиною не скомплікує жовтневої конференції 4-х міністрів закордонних справ у Женеві, бо, мовляв, коли німці й Совєти мають вже безпосередні дипломатичні взаємини, то могли б справу об'єднання Німеччини переговорити безпосередньо. Але переведення в життя рішення Московської конференції вимагає ще згоди від цілого німецького уряду й німецького парляменту й англійці думають, що це не станеться перед Женевською конференцією.

У Камбоджі переміг приятель Америки

Пномпенг, Камбоджа. — В одній із трьох індо-китайських держав, у Камбоджі, блискучу перемогу у тамошніх вільних парляментарних виборах відніс колишній король Нородом Шіганок, великий противник комуністів і приятель З'єдинених Держав. Заснована ним партія здобула 89 мандатів на всіх 91, просто зліквідувавши його противників. Шіганок зможе перевести тепер ту виборчу реформу, проти якої запротестувала була Невтральна Комісія для береження перемир'я в Індо-Китаї: Шіганок хотів зміною виборчої системи виелімінувати небезпеку, що можуть прийти до влади комуністи. На тлі того спору з Невтральною Комісією Шіганок зрікся був в березні цього року престолу, — щоб дістати вільну руку зайнятися активно політикою. Його діяльність впродовж кількох місяців увінчалася блискучим успіхом. З Вашингтону висловлено велике вдоволення, що демократичний лад в Камбоджі виправдав себе останніми виборами, в яких не перемогли свободолюбні гасла.

Збунтованих французьких вояків таки відіслано до Марокко

Париж. — 400 резервових летунів, які відмовилися навантажуватись до поїзду, яким мали від'їхати до порту в Марсей а відтіль до Марокко, таки від'їхали туди. В офіційному французькому комунікаті заперечується, начебто 6 резервістів збунтувалися були, а кажеться тільки, що вони „впали жертвою" несвідомої агітації і „непорозуміння". Нема сумніву, що демонстрацію резервістів затіяли комуністи, які використали настрої у Франції, неприхильні всякому покликуванню до військової служби резервістів та ще й на непопулярну війну в Марокко проти тамошніх самостійників. Французькі часописи критикують уряд, що він, проголосивши мобілізацію поверх 50,000 резервістів, не подбав водночас про задовільні касарні для них чи бараки та не видав розпорядження про приміщення їхніх грошових зобов'язань і про запевнення їм праці при повороті з війська.

Героїня Дієнбієнфу знову прибула до ЗДА

Ню Йорк, Н. Й. — Героїня твердині Дієнбієнфу — Женевіє де Галярд-Терроб прилетіла до ЗДА, де 10 місяців студіюватиме в Інституті Фізичної Медицини і Лікування при Нюйоркському Університеті. На летовищі вона відмовилася від всяких парад, бо не хотіла, щоб її знову віталі як героїню, як це було минулого року, коли вона була вперше в цій країні. Вона заявила, що хоч війна в Індо-Китаї офіційно скінчилася, але вона не скінчилась для тих вояків, які боролися там і борються в інших місцях проти комунізму, і тому вона знову хоче працювати як військова медична сестра, щоб допомагати жертвам війни. Своє знання, набуте в ЗДА, вона думає використати в Парижі в домі для інвалідів. Студії в інституті героїня Дієнбієнфу почне в понеділок, 19 вересня, а до того часу оглядатиме Ню Йорк, бо минулого року, під час парадного прийняття, не мала на те часу.

Розколювання та об'єднування вірусів збільшить безпеку проти недуг

Міннеаполіс, Міннесота. — На річних зборах Крайового Американського Хемічного Товариства д-р Беррі Коммонер реферував про те, що при допомозі хемічного процесу вдалося науковцям розколювати віруси, а після того знову їх об'єднувати. Ці віруси, після об'єднання, знову можуть спричинити різні недуги. Науковці заявляють, що розколені віруси можна мішати, і витворювати нові гебридні віруси, здібні витворювати в тваринних і людських організмах протитільця, які забезпечують організм проти недуги. Розбивання вірусів вдалося досі в двох лябораторіях, в Ст. Луїсі, Мо., і в Берклі, Каліфорнія.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** знову попсував гумор республіканським політикам. У денверському клюбі бувший республіканський губернатор Колорадо, Ден Торнтон, сказав голосно до гостей при вході Айзенгавера. — Панове, це колорадське повітря дає йому цю силу! В Вашингтоні він цього не має! — На ці слова президент відповів: — Ще одна причина, Дене, щоб більше не кандидувати! — Ці слова Айзенгавера засмутили Торнтона.

● **Уряд Імігрaції** і Натуралізації зарядив депортувати 46-річного фахівця джетових літаків д-ра Гсуе-шіна. Тсієна до комуністичного Китаю, бо виявилося, що перед приїздом до ЗДА він був членом комуністичної партії. В ЗДА він жив від 1936 року.

● **Майор** шотляндської Ґвардії, яка охороняє королівський Букінгемський палац в Лондоні, прибув до ЗДА, щоб тут ширити зацікавлення Англією між американськими туристами. Коли майор відвідав наукову школу в дошкільні часті в Ню Йорку, діти першої кляси, побачивши його високу ведмежу шапку, пурпурову туніку та довгий церемоніяльний меч, не хотіли вірити, що він жива людина, а не герой із казки.

● **Сенатська Підкомісія** Внутрішньої Безпеки має розпочати слідство, щоб виявити, чи Фонд Південної Виховної Конференції належить до організацій, які знаходяться під комуністичним впливом. У проводі цього фонду є ті самі особи, що належали до управи Південної Конференції Людського Добробуту, яку визнано за комуністичну організацію.

● **Порто Ріко** висилає спеціяльну місію до Коста Ріки, щоб там вивчити можливості еміграції порторіканських фармерських родин до цієї країни.

● **Уругвайський уряд** показав гривною дві радіовисильні, які передавали коментарі „вороги" до аргентинського уряду. Це зроблено згідно з договором, укладеним 20 років тому, хоч Аргентина вже давно „анулювала цей договір.

● **Суд у Філадельфії** дав наказ заарештувати подружжя Мілтона Шварца в зв'язку зі смертю Доріс Джейни Страйгер. Ця жінка померла внаслідок недозволеної операції в зв'язку з її вагітністю. Доріс Страйгер була донькою власничці департаментових крамниць, пані Ґертруди Сілвер, яка не хотіла, щоб донька стала матір'ю. Пані Сілвер також заарештовано.

Комуністичний Китай хоче „дальшої поправки" взаємин з Америкою

Гонк-Конг. — В офіційному щоденнику комуно-китайського уряду в англійській мові появилася стаття про конечність добрих китайсько-американських взаємин, з запевненням, що комуно-китайський уряд „вжив всіх можливих заходів" для „дальшої" їх поправи. Та стаття, яку вважається пів-офіційною заявою комуністичного уряду Китаю, висловлює радість з приводу успішного закінчення переговорів між представниками ЗДА й комуністичного Китаю на їх конференції в Женеві, яка тривaє вже від кількох тижнів, і висловлює надію, що той успіх виявиться і в ході дальших нарад. Як вже повідомлялось, амбасадор ЗДА й комуністичного Китаю погодились щодо принципу, що американці в Китаї й китайці в ЗДА мають право виїхати до своїх батьківщин. Дальшою точкою денного порядку є „інші справи", під якими китайці розуміють — визнання Америкою комуністичного режиму в Китаї та прийняття комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. — Генеральний секретар ОН Гаммершілд оприлюднив заяву про свої заходи перед комуністичним Китаєм у справі звільнення американських летунів. Показується, що головним посередником була шведська амбасада в Пейпінгу й комуно-китайська у Швеції. З тієї заяви недвозначно виходить, що Гаммершілд, а не індійський Крішна Менон в найбільшій мірі заслужився у справі звільнення захоплених американських летунів.

В СВІТІ

● **Турецький уряд** висловив свій жаль перед грецьким урядом з приводу антигрецьких демонстрацій, що відбулися в кількох турецьких містах, і готовість заплатити відшкодування за шкоди, що їх зазнали грецькі купці. Тим часом в турецькому парляменті, скликаному для затвердження воєнного стану, проголошеного урядом в трьох турецьких містах, деякі посли закидали урядові, що він відповідального за заворушення.

● **Канцлер Аденауер** здобув собі — як виходить з німецьких часописів — найбільше признання в очах німецьких мас за один зворот у своїх переговорах в Москві. Коли Булґанін заявив, що в Совєтах немає вже ніяких німецьких воєнполонених, крім 10,000 „воєнних злочинців", то Аденауер на це відповів, що пора б було вже в ім'я добрих взаємин між народами забути про злочини з часів останньої війни, „тим більше, що й совєтські вояки під час війни доконали в Німеччині деяких діл". Обурений Хрущов твердив, що совєтські вояки, мовляв, ніколи нічого злого не робили.

● **Єдиний англійський лінійний** корабель-велетень, „Венґард", який є тепер в „активній службі", відходить до „резерви". „Венґард" має 44,500 тонн містоти. В „резерві" перебувають також 4 інші англійські лінійні кораблі.

● **Корейські комуністи** повернули Південній Кореї рештки літака, що його збили минулого місяця за демаркаційною лінією між Північною і Південною Кореєю. Тоді згинув радіотехнік, а раненого пілота звернено після кількох днів гострих суперечок.

● **У Болгарії** заарештовано 50 старшин, які домагалися військово-політичного союзу з Югославією. Цей рух між болгарськими старшинами є віддзеркаленням антисовєтських тенденцій у болгарському народі, зв'язаних з „тітоїзмом", як формою опозиції до Москви. Заарештовані старшини пропаґували створення з Югославією федерації балканських народів, незалежної від Москви.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

НАША ЗБРОЯ ПРОТИ НАС

У міжнародній політиці існує тепер найдивніший парадокс: Америка і очолюваний нею вільний світ не тільки не використовують своєї наймогутнішої зброї, якою є воля, але й добровільно залишають її, дозволяючи, щоб нею бив їх найбільший ворог волі, червона Москва. Всім нам ще в живій пам'яті глум, як небіжчик „наш" Мануїльський виступав в Об'єднаних Націях в обороні... індонезійського націоналізму. Відомо теж, якими то підступними гаслами про „волю" пощастило червоній Москві здобути для своєї агресії і підкорити в найбільшу неволю цілий ряд наївних націй на европейському й азійському континентах. Цю саму підступну й облудну, але успішну в обставинах західньої політики зброю використовують московські большевики з подивугідною зручністю і сьогодні. Кілька прикладів:

Безпосередньо перед виїздом західньо-німецького канцлера д-ра Конрада Аденауера до Москви, в Німеччині виявлено, що поодинокі західньо-німецькі міністерства, зокрема міністерство закордонних справ, просякнули комуністичні аґенти, а в країні комуністи здобувають собі симпатії, граючи зручно на націоналістичних почуваннях. Самостійність і соборність Німеччини — це головна зброя комуністів у боротьбі за Німеччину.

Ще яскравіше використовує цю зброю Москва в Африці та Азії. В Альжирі і в Марокко Франція не може дати собі ради з місцевим націоналізмом, що його з великою спритністю використовує горстка комуністичних аґентів для своїх цілей і проти вільного світу. На арабському націоналізмі грає Москва проти Заходу у зв'язку з Ізраїлем, націоналізм використовують московські аґенти в Греції і Туреччині в справі Кипру, під гаслом націоналізму спонукали комуністичні аґенти індійців до насильства в справі португальської колонії Гоа, націоналістичні гасла супроводять комуністичні кулі на Квімой та інші острови, що ще залишились в руках китайських націоналістів. І так можна цей список продовжувати ще великою кількістю інших подібних фактів.

Або, для прикладу, порівняти радіопередачі з Києва або Львова для українців закордоном з радіопередачами „Голосу Америки", „Радіо Визволення" чи „Радіо Вільна Европа". В західніх програмах — фатальне „непередрішення", а в большевицьких — найяскравіший націоналізм, дармащо на практиці вони випалюють його розпеченим залізом.

Це направду якийсь несамовитий парадокс. Західній світ не тільки відмовляється використати ту наймогутнішу зброю, якою є сьогодні націоналістичні почування та змагання поневолених народів і яку навіть самі західні стратеги й знавці називають могутнішою від усіх атомових чи водневих супербомб, але ще й своїми „непередрішенськими" та подібними концепціями прямо сам запрошує, щоб його тією зброєю била Москва. Америка і вільний світ все ще чомусь не хочуть чи не можуть зрозуміти і зробити практичні висновки з факту, що проблемою сьогоднішнього світу є не тільки воля людини, але, в не меншій мірі, воля нації, що обидві ці волі нерозривно зв'язані, що обидві вони мусять бути „передрішені", бо інакше ніхто не повірить в жадну з них.

На поодинокі з цих справ звернено увагу американського уряду в останньому меморіялі Українського Народного Союзу, переданому представниками цієї організації відповідальним представникам Державного Департаменту. Очевидно, що цей меморіял і довга конференція, яка відбулася з нагоди передачі того меморіялу, ще далеко справи не розв'язують. Це — тільки краплина, яка допомагає вижолоблювати камінь, але на його вижолоблення потрібно сильного і постійного струмка, який можуть створити тільки спільні та постійні зусилля всіх тих, хто здає собі справу із загрозливости сьогоднішнього політичного парадоксу. Спільною відповідальністю всіх нас разом і кожного зокрема є, щоб наша наймогутніша зброя, бажання і змагання до волі та національні аспірації всіх поневолених народів були використані для нашої перемоги, а не на нашу загибель.

Наведені та деякі інші факти вказують, що заініційований Москвою та наївно підхоплений деякими західніми колами курс „співіснування" був заінсценізований Кремлем з виразною метою — створити відповідні обставини, в яких можна було б краще і міцніше вхопити в свої руки і надати ще більшої сили саме тій націоналістичній зброї, яка є природною і виключною власністю Заходу, але яку той же Захід нерозважно дозволив Москві взяти в руки, щоб підступно використовувати проти Заходу.

ЗАМАЛІ Й ЗАВЕЛИКІ ПЛАТНІ

Кілька місяців тому американську пресу оббігла вістка, що вчитель середньої школи зрікся своєї посади і змінив свій, довгою наукою добутий, фах на працю шофера, що розвозить крам однієї великої фірми, бо таким чином він збільшив свій заробіток майже подвійно, — з $300 місячно на $500. Час від часу чуємо, що такий-то високий державний урядовець зголосив димісію, бо переходить до „бизнесу", де матиме куди кращі умови винагороди. Коли говорилось про причини, чому Томас Е. Дюї відмовився кандидувати четвертий раз на губернатора стейту Ню Йорк, згадувано про те, що цей чільний американський державний діяч втомився 12-літнім урядуванням, і що він також рішив подбати за більший дохід, отож став спільником великої адвокатської канцелярії в Ню Йорку.

Останнім часом серед високих військових кіл виринуло турботливе питання: як затримати в рядах армії талановитих молодих старшин, які втікають відтіль не наслідком якогось розчарування у військовій службі, яка їм подобалась і в якій вони виявили поважні здібності, а тільки тому, що деінде можуть заробляти куди більше. З найвищих військових становищ в ЗДА мало хто відходить перед приписаним терміном віку, проте такий один генерал бриґади виступив недавно з армії, зрікшись усіх тих користей, що мав би після переходу в стан спочинку, для того, щоб стати віцепрезидентом фірми, яка виробляє частини до моторів. На своїй військовій службі він стежив за виконуванням програми розбудови летунського війська, отже мав величезну моральну відповідальність, а його річна платня становила $11,608. Ставши віце-президентом у приватній промисловій компанії, він дістав майже п'ятикратно більшу платню. Так само один капітан воєнної фльоти, вже з довголітньою службою і з виглядами стати адміралом, зрікся свого становища, яке давало йому $9,734 річної платні, щоб перейти до невеличкої інженерної фірми на Флориді, де дістав кількакратно більшу винагороду. Особливо військові й морські інженери та старшини летунства дістають раз-у-раз приманливі пропозиції перейти на без порівняння кращі з матеріяльного боку становища в приватних інженерних і продукційних фірмах або в цивільному летунстві. З такою зміною праці йде водночас, очевидно, поліпшення всього способу життя: навіть високі старшини армії, фльоти чи летунства не можуть мати всіх тих вигід, що їх дає життя цивільних громадян. Коли ж старші віком, роками служби і ступнем військовики таки почувають себе вже зв'язаними з своєю уніформою та військовим станом чи кастою, то молодші старшини не є спутані силою традиції, звичок і вкоріненого світогляду. І тому коло 2,000 професійних молодих старшин з фаховою військовою освітою покинули в минулому році в ЗДА військову службу, щоб перейти до промислу.

Не можна цьому дивуватися і осуджувати цих людей, які напевне були й залишились палкими патріотами-державниками, — коли зважити на величезну диспропорцію у платнях: військо (фльота, летунство) найбільш упосліджене. Багато краще оплачуваний державно-адміністраційний апарат, але непропорційно найкраще платна праця в приватному промислі. Говориться, очевидно, не про заробітки власників і співвласників-udiловців з титулу виплачуваних їм дивіденд, а тільки про тверді платні високих урядовців і членів адміністрації у великих фабриках і промислових фірмах, яких є в Америці без числа.

Для порівняння кілька прикладів: Генерал Альфред Грунтер, головний командант військ держав Північно-Атлантійського Пакту, що відповідає не лише за 48 дивізій 12-ти держав, багато більйоновий військовий маєток, але й за безпеку Західньої Европи, дістає річно $15,315 плюс $4,827 на помешкання, роз'їзди і т. д. Таку саму платню дістають командант летунства, що пильнує безпеки території ЗДА, і командант летунства для стратегічних операцій, якому підлягають коло 200,000 летунів та цивільних службовців і всі американські бази довкола світу. Командувач армії або морської дивізії у силі 17,500 вояків з вирядом вартости коло $70 мільйонів має річної платні $12,916 плюс $2,627 річного додатку. — У державному апараті високі становища вже куди краще платні. Сам Президент дістає $100,000 річно плюс $50,000 (всі ці гроші підлягають оподаткуванню), віце-президент — $30,000 і $10,000 додатку на репрезентацію та роз'їзди, головний суддя — $35,000, члени Конґресу — по $22,500, так само члени уряду, державний підсекретар — 17,000, а асистент державного секретаря — $15,000.

Це ніби пристойні платні, але як же бідно вони виглядають в порівнянні з платнями керівників промислових підприємств! На найвищому місці в цій табелі стоїть Дженерал Моторс, якого три генеральні директори дістають по $606,500 річної платні. В „Інтернешенел Бизнес Мешинс" три найвищі керівники дістають по $194,000 річно, а найменшу річну платню у списку 12-ти різних промислових і торговельних фірм, у залізничій компанії Юніон Пасифік дістають три директори — по $80,500 річної платні. У такій загальновідомій п р о м и с л ово-торговельній фірмі, як „Вулворт", що своїми департаментовими крамницями обсіяла всю Америку, три директори дістають по $132,500 річної платні.

Департамент оборони перевів докладні студії над цією проблемою і виявив, що цивільні посади з подібним ступнем і подібною відповідальністю, як посади у збройних силах, мають від 1½ до 40 разів більшу винагороду. Непропорційно кращими є користі в приватному промислі й торгівлі на випадок недуги, відходу в стан спочинку чи смерти. Напр., вдова по генералі дістає тепер 69,60 доляра місячної вдовиної ренти. Правда, деякою рекомпенсатою покривдження військовиків у порівнянні з іншими державними платнями та платнями в цивільному промислі й торгівлі є не тільки матеріяльні й моральні вигоди, напр., у подорожуванні, у можливості скоріше перейти в стан спочинку з пенсією, в лікарській опіці, в тривкості своєї праці, але й у загальній пошані до уніформи та вищих військових ступнів. Однак, все це, видно, не може рекомпенсувати різниці у готівковій платні, особливо в теперішній період високої коньюнктури в американському промислі, банківництві і торгівлі. Пишучи про це, відомий журнал „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" не подає практичного способу вирівняти ці широко розхилені „ножиці" у платнях в Америці.

Осип Залеський

ВІДРОДЖЕННЯ БАНДУРИ

Було це, мабуть, у 1908 році. З Наддніпрянщини завітав у Галичину Гнат Хоткевич, мистець-бандурист і пропаґатор відродження бандури. Він їздив по містах і містечках Галичини, робив про бандуру і бандуристів доповіді, ілюструючи їх співом і грою на бандурі. Один з таких вечорів відбувся в Золочеві, на який зібралася численна публіка, зацікавлена цим нашим народним інструментом і самим доповідачем, гостем із Наддніпрянщини. Бандура була тоді на західніх українських землях знана тільки з картин та творів літератури, а самого інструменту і гри на ньому ледве чи кому довелось бачити чи чути. Слухачі, а передусім шкільна молодь, з запертим віддихом слухали доповідь і співи козацьких дум та побутових пісень. Ще й досі пригадую собі веселий настрій на залі, викликаний піснею про Солоху, яку то пісню мусів Хоткевич повторювати на загальне бажання слухачів. Глибоке враження викликав цей вечір у молоді, яка вже тоді виявляла велику охоту запізнатися ближче з бандурою і навчитися грати на ній. Та тоді було це нездійсненним бажанням, бо не було ані бандур, ані вчителів, які вміли б учити гри на цьому інструменті. Щойно перша світова війна і ближчий контакт з Наддніпрянщиною, а далі військова еміґрація з Центральних і Східніх українських земель понесла зі собою бандуристів на Захід, не тільки на українські землі, але й далі аж над Атлантику, а згодом і через океан до Америки. Велику заслугу в цьому культурному поході бандури має мистець бандурист Василь Ємець, який проживає тепер у Каліфорнії. Бандуристи-еміґранти почали самі виробляти бандури і вчити гри та співу під бандуру молодих ентузіястів цього інструменту. Так почали появлятися новітні бандуристи, які своїми виступами популяризували бандуру і спричинилися до відродження колишньої слави бандуристів.

Подібне відродження споріднéної з бандурою західньо-европейської лютні почалося по першій світовій війні головно в Німеччині. По другій війні лютня увійшла вже в програми навчання німецьких музичних консерваторій.

По другій війні поширилося зацікавлення бандурою серед нашої еміґрації, постали більші й менші гуртки бандуристів, які популяризують це мистецтво не тільки серед українців, але й серед інших національностей. Головну ролю грає тут Капеля Бандуристів під проводом Китастого і Божика, яка переїхала з Европи в Америку і здобула собі тут заслужену славу. Концерти бандуристів переносять нашу уяву в давнину, пригадують славу козацьких походів, пригадують нашу далеку Батьківщину, на якій затихли струни бандури. Та теперішнє, зматеріялізоване наше громадянство не проявляє вже такого зацікавлення до концертів бандуристів, яке проявляло колись, коли то Хоткевич ставив свої перші кроки, промощуючи шлях відродженій бандурі. Тепер люди задовольняються тим, що вже колись прослухали один виступ бандуристів або слухають награні ними платівки, хоч живого слова і живої пісні не заступить ніколи і найкраща платівка.

Надходить пора, в якій Капеля Бандуристів розпочне свою концертову поїздку по більших скупченнях українців у ЗДА і Канаді. Капеля приготовила нову програму, а на місцях громадянські комітети приготовляють щиру зустріч для наших бандуристів, які піснею і грою на бандурах стараються вирвати наші громади з культурного півсну та байдужности і показати їм велич та цінність нашого народнього мистецтва і нашої стародавньої культури.

ЮНАЦЬКІ ТАБОРИ, ПОВОРОТ НА „РОДІНУ" І... СЕНУССІ

Як на одну неділю, то дещо забагато. Вправді, відвідини пластового табору, що розташувався на баварському підгір'ї, стояли вже давно в програмі, але „родіна" та Сенуссі, прийшли зовсім випадково.

Поки великі таборові шатра виросли на просторій галявині серед смерекових лісів, пластовий провід мав немало жури та клопотів, а українська дітвора — багато рожевих надій. Та коли галявина наповнилася гомоном і піснями, провід забув про клопоти, а юна громада про „дім". Це ж бо втеча з таборів та осель, з асфальтових вулиць та закурених переулків у зелені та квітчасті полонини й ліси! Во хвалу проводові пласту та св. Петрові, діти мали добрі і смачні харчі та гарну погоду. А завдяки вікові не було між дітворою партійних „дискусій". Про це дбають вже батьки.

А як тепер в моді „співжиття" народів, то нічого дивного, що, поруч української мови, лунала німецька та англійська. Перша — співуче, друга — галасливо, а третя — по-американськи. Шатра німецьких та американських пластунів такі ж, як і українських. В середині „малі" різниці. В „европейських" — польові ліжка з сінниками (першої ночі були сінники ще не втовчені, тому кілька пластунів скотилося на землю), звичайні столи, лавки, стільці. В американських — пружинові ліжка, ґумові ванни, холодильні з „кока-кола", бананами і т. п. „пластовими" причандалами.

Я та ще один батько, якого Івась брикав по баварських полонинах та каламутив воду в Ізарі, попрощавшись з пластовою братією, пустилися додому.

— Це ніц не варта.

— Що таке?

— Та ці шатра з бахурами.

— Е, Петре, що таке говорите? Ви бачили, як дітям добре. Веселі, здорові, ситі.

— Та я не наших на гадці маю, а цих, американських. Який з нього хлоп виросте? Це мєкий нарід. Водиця дзюрчить аж любо, а воно в ґумову бочку лізе. Електрична кухня варить, позастелюють столи, як на весіллі, е, йдіть, це ніц не варта. Шкода лиш грошей.

— Петре, але вони таки з нашими тримають. Треба нашим авта щобудь привезти — вони радо дають. Зварять наші борщ, то вони його здалека занюхають, сідають по-нашому на пеньках і уплітають, аж гомін по лісі йде. А від борщу до України недалеко.

— Та щодо борщу, то правда.

Петро був би ще довго висловлював свої сентенції відносно пластового виховування американських „бахурів", але я перейшов на його улюблену тему, і пластовий табір пішов у забуття.

Я вже знав напам'ять, як під Підгайцями якийсь москвофіл підпалив скарбову стайню, як попеклися всі коні від батерії, а Петро ледве втік в однім чоботі, без „мантлі" та без шапки. Як Петрові гавбиці під Верденом „смалили" і він там дістав „айзернес кройц". Як вкінці Петро попався в італійський полон та цілий рік страждав на Сицилії. А як Петро вже по війні гнав Черемошем та Прутом дараби аж до Галацу, то кондуктор викликав нашу стацію, і наша подорож скінчилася.

Але видко, що Петро був тої неділі добрий на руку. Вже недалеко нашої оселі, запросив він мене до ресторану на склянку пива. Всі столи були зайняті, і ми, шукаючи місця, натрапили на нашого спільного знайомого, який попросив нас до свого стола. Він познайомив нас з молодим чоловіком, який сидів біля нього. Був це чех, католицький священик, який обслуговував робітників-чехів у знаній фабриці взуття „Батя", в... Марокко. Але, замість шейхів, каліфів, берберів та інших „вивротофцуф", падали слова, які не мали нічого спільного з Африкою.

Розмова оберталася біля невеликої чеської залишенецької групи в нашій місцевості, а зокрема біля тих, які вже виїхали, або які вибираються на „родіну". Всіх охо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА ТЕМИ ДНЯ

Варто інколи переглянути, а то й почитати совєтську пресу. Хоч би для тієї мети, щоб переконатися ще один раз у тому, до яких абсурдних меж може дійти совєтська забріханість.

Існувала оце і діяла на протязі останніх років у ЗДА т. зв. комісія Керстена чи вірніше конґресова комісія для розгляду комуністичної агресії і поневолення комуністичною Москвою не-російських народів і країн, що сьогодні входять у склад Совєтського Союзу. Комісія зібрала сотки документів про цю агресію, переслухала сотки осіб у ЗДА і в Европі, все колишніх громадян окупованих Совєтами країн, здебільша селян, робітників, інтеліґентів, зізнання яких дали потрясаючий образ методів совєтського терору і народовбивства.

Діяльності цієї комісії присвятила цілу статтю совєтська „Литературная Газета" (в числі 136 з м. р.), п. з. „Кінець балаґану Керстена". Комісія для розгляду комуністичної агресії названа там дискретно „комісією для справ Прибалтики" (не можна ж виявляти читачам совєтських газет, що існує якась совєтська аґресія і що на Заході постають навіть окремі парляментарні комісії, які своєю метою ставлять розгляд актів комуністичного народовбивства!).

Далі з статті „Лит. Газети" довідуємося, що переслухувала ця комісія деяких осіб, але що це були... графи, графині, королі, а здебільша буржуазні леді, які зачарували членів комісії своїми гарними ніжками. Про те, що більшість переслухуваних комісією Керстена осіб творив таки підсовєтський пролетаріят — у статті ні слова.

Немає в статті і слова згадки про те, що американська конґресова комісія розглядала не тільки справу поневолення балтійських народів, але й України, Білоруси, кавказьких народів, як теж насильну окупацію і комунізацію країн т. зв. „народних демократій" Румунії, Угорщини, Болгарії, Польщі і Чехословаччини. Ціла діяльність комісії Керстена — за „Лит. Газетою" — була спрямована тільки проти... „суверенної волі народів Прибалтики" включитися в склад СССР.

Комісія Керстена видала цілий десяток рапортів із своїх переслухань — товстих томів, що мали інколи і по 400 сторінок. Коли б так читачі совєтських газет мали можливість тільки перелисткувати ці рапорти, вони жахнулися б не від того, що там зібрано, бо всього цього вони зазнали і на власній шкірі, але від того, як нахабно уряд ,пролетарської держави' може перекручувати, затемнювати і промовчувати правду про факти і події, яких не викреслить з історії і людського сумління вже ніщо.

ВЕЧІРНЯ ПОХОЛОДЬ...

Вечірня похолодь мені у серце
[віє.
Цей рік був — як осінній ліс,
Де ледве пахне ще шавлія
І небо дивиться крізь прозолоть
[беріз.

Моя осіння туга, лагідна
[і ніжна,
Крізь срібло згаслих вечорів
Пливе, як лебідь білосніжний
У смутку тихому покинутих
[ставків.

ЮРІЙ КЛЕН

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

21

Стали на вигоні біля церкви. Козаки поодинці ідуть по хатах, хто напитись води, а хто за іншою потребою. Нараз з дзвіниці летять ручні ґранати та розриваються між людьми і між кіньми. А ворожі кулемети зачинають бити по нас із-за хат. Немає ані часу ані можливостей розвинутись до бою, а тому все в безладді, з великими втратами в людях, конях і майні, виривається за село. А ворожий кулеметний вогонь місцевих большевиків не притихає, а збільшується. За селом полк приходить до ладу. Розгортається в розстрільну і до оборони, бо наступати немає сили. Невідома сила ворога, невідомо проти кого. На полі, між селом і нашою розстрільною кілька возів з набоями. Вони там були покинені, бо коні або позабивані, або поранені. Ті вози ми забрали, а майже під самим селом стоїть тачанка з набоями, без коней. Її забрати то ризиковна справа, бо від села близько і вогонь сильний.

Нараз бачимо — їде на коні пор. Сафонів, в руках тримає ще й другого коня, та що духу в конях доїжджає до тієї тачанки. Запрягає в неї коней і до нас. Якось живий залишився, а вогонь був сильний і віддаль від ворога невелика, а на полі осіннє болото!

Стоїмо в селі біля станції Крижопіль, куди згідно з наказом перейшов наш полк, у резерві. Багато в полку вояків хворих на тиф, а ще більше виздоровленців по тифі. Все це їздить з полком, бо навіть тяжко хворі просять не залишати їх по селах, знаючи, яка доля їх чекає, коли при відступі попадуть до червоних або до білих. При полку цілий похідний шпиталь, а ліків ніяких немає.

Уже пізня осінь, а багато козаків просто босих, в повному розумінні того слова. Радимось з командиром полку, сотн. Кириченком, що робити. На всі наші звернення до штабу дивізії про цей стан діставали відповідь: „маєте гроші, то радьте собі самі".

Командир полку каже мені: „бери з десять козаків та їдь до Проскурова, бо є чутки, що там можна дістати чоботи у приватних шевців".

З двома валізами грошей, уже не пам'ятаю, скільки того було, і десятьма козаками їду до Проскурова, щоб полагодити справу з купном чобіт. У Проскурові зв'язуюсь з більшими і меншими шевськими робітнями та замовляю до ста пар чобіт, бо на стільки вистачило взятих з полку грошей. Майстерні виконують моє замовлення день і ніч. Я попередив їх, щоб робота була доброякісна, щоб замість шкіри не вкладали паперу чи лубу. Але, не дивлячись на всю мою обережність, як пізніше виявилось, кільнанадцять пар було зроблено не добросовісно, але на те вже не було ради.

За півтора тижня, відібравши чоботи та заплативши за них згідно з попередньою умовою, довідуюся в комендантурі міста, де є Богданівський полк, завантажую чоботи до вагону та їду до полку. А полк відступає з околиць станції Крижопіль в напрямку на Проскурів.

Бачив я на своєму віку різні образки, які творило життя, але те, що бачив по станціях, які були на моїй дорозі до полку, переходило своєю жахливістю всяку людську уяву!

Усі приміщення по станціях завалені хворими вояками Української армії, які лежать просто на голій підлозі, без жадного догляду. Хто як-так може рухатись — помагає як може і чим може другому. Тут же, разом з хворими лежать гори трупів, яких не встигала забирати залізнича влада. Жах! Сморід, стогін, плач людей, загартованих в боях а тепер безсильних і неспроможних радити собі! А з півночі суне навала большевиків, і з півдня ще жорстокіший Денікін!

Днями і я і мої козаки нічого не їли, а віддавали усе, що могли роздобути, нещасливим своїм друзям. По деяких станціях ми стояли цілими днями, щоб ужити всіх можливих заходів і дати змогу здоровішим сісти до поїздів та вирватись з того пекла.

Приїжджаємо з чобітьми до полку. Радість невисказана. Але що це є сто пар чобіт, коли треба тричі стільки?

Тяжка це була дорога і втрати великі в людях, поки в щоденних боях з ворогом добиралися ми до Проскурова, а звідтіль до Чорного Острова. З усіх сторін оточені переважаючими силами ворога. Знесилена тифом Українська Армія не має виходу. По дорозі „Пашківська Волость", що зорганізувала свою армію, яка нікого не слухає, нікого не хоче визнавати, особливо нас. Грабує наше майно, яке є під слабою охороною, бо кожний вояк потрібний на фронті.

Положення Української Армії безвихідне.

• В Чорному Острові має нараду Головний Отаман С. Петлюра з усіма командирами частин Армії над тим, що робити?

Постанова: всі, що можуть нести зброю, ідуть під проводом генерала Михайла Омеляновича-Павленка в запілля ворога — на Україну. Всі хворі, ранені, небоєздатні відходять за Збруч, до Польщі.

Зимовий похід

Ні одного дня відпочинку, бо в цих обставинах це неможливе. Ідемо в напрямку Старо-Константинова, реорганізуючися на ходу. Богданівці на правому крилі, як охорона проти „Пашківської волости", яка своєю „армією" нам погрожує і не хоче нас перепустити.

Полк іде окраїною „Пашківської волости", наніч входить в село тієї ж „волости". В той час, як полк іде дорогою до села, я відстаю, аби в переході переглянути кулеметну сотню, а пропустивши її не йду до села дорогою, а навпростець, через поле і городи до хат.

По нас уже б'ють „пашківські гармати" і тому полк старається скорше увійти в село. Може тоді перестануть бити, бож село їх, „пашківської волости".

Наближаюся до забудовань села, і бачу: за одним хлівом стоїть гурт місцевих молодиць, кожна тримає вила в руках, та до мене: „куди тебе чортяка несе на нашу голову? Забирайся звідсіль, голодранче, поки цілий!". Я просто остовпів. Наші українські жінки, які завжди, в щасті чи в недолі наших вояків співчували нам, навіть по-родинному опікувалися нами, в скрутній годині помагали, не раз наражуючи своє і своєї родини життя на небезпеку. А тут таке ставлення.

Така мене лють огорнула, що навіть револьвера не виймав, а просто розігнав коня та на них, та нагаєм куди попало. Розбіглися з вереском та з погрозами.

Про таке ставлення місцевих селян до нас, попередив я командира полку. Командир полку наказав старості села скликати зібрання господарів села, на якому попередив їх, що коли станеться якнебудь прикрість з їх боку хоч одному нашому воякові, — наш полк візьме кількадесят господарів села без розбору і просто розстріляє.

Все таки не прийшлось нам ночувати в тому селі, бо „пашківська армія" повела звечора на нас наступ. А що нам було наказано не зводити ні з ким боїв, як можна уникати сутичок і якнайскорше і без втрат вирватися з того „трикутника смерти" — ми попрямували без відпочинку, по осінньому болоті на Старо-Константинів.

У Старо-Константинові дуже короткий відпочинок, бо ворог близько з усіх сторін, а ми цілком неспроможні прийняти будь-який поважніший бій. Це було б і безцільне, бо ми не маємо запілля і ворог навколо нас. Наше єдине завдання: вирватись якнайскорше з того перстеня, яким большевики нас оточили.

НОВИМИ ДОРОГАМИ...

Перший спільний З'їзд українських інженерів Америки і Канади

(Закінчення)

Праця Комісій.

Негайно після пленума зійшлись три комісії, кожна призначена для окремої проблематики. Вони продовжували свої засідання теж чергового дня, до часу, аж зібрався кінцевий пленум.

В Комісії Технічно-Наукової Проблематики прочитано такі доповіді; інж. Я. Балас — Короткий перегляд сучасного стану мирного використання атомової енергії; інж. В. Наконечний — Пристосування атомової енергії у підводних човнах; інж. Р. Волчук — Три-погінний міст через ріку Квініпіяк; проф. Гнатюк — Ракети і керовані стрільна; інж. І. Озаркевич — Обчислення об'ємів збірників; інж. М. Цежанський — Термінологія..

В Комісії Технічно-Господарської Проблематики зачитано доповіді: д-р О. Лютий-Лютенко — Майбутність українських інженерів у вільному світі; інж. З. Мельник — Що таке інвестиційний клюб і потреба його основування: інж. М. Солодуха — Економічне використовування титанових руд у Канаді; інж. К. Балас — Сучасний стан електрифікації України і її інженерів - електриків.

Комісія Організаційна під проводом інж. О. Балабана передискутувала цілий ряд організаційних питань, зв'язаних головно з двома основними завданнями З'їзду: 1) покликання до життя окремої організаційної клітини, яка б плянувала, дораджувала, ініціювала і координувала працю обох інженерських товариств (Америка і Канада), і 2) перетворення органу „Вісті" на орган обох т-тв, і то в такому вигляді, щоб він гідно репрезентував, також перед чужинцями, вільну українську технічну науку і організоване життя українських інженерів. У дискусії в цій Комісії живу участь взяв головний доповідач, інж. Шох, який старався виправдати проголошені в доповіді тези і думки. Не всі вони здобули прихильників. Напр. пропозиція доповідача, щоб „Вісті" перейшли на англійську мову, викликали сильний і добре обґрунтований спротив, як на Комісії так і на пленумі. Також підносились критичні голоси дотично думки інж. Шоха, щоб інженери всю свою активність скеровували на працю в інженерських товариствах, а не витрачували енергію на інші громадські установи.

Для всіх комісій були заздалегідь призначені аналізатори видвигнених доповідачами проблем. Завданням комісій було теж запропонувати відповідні резолюції, яких узгідненням зайнялась потім резолюційна комісія.

Коротко про зміст резолюцій.

Ми не маємо змоги задля браку місця подати тут повний текст резолюцій, які віддзеркалюють працю і постанову З'їзду і зафіксовують плян праці інженерів і їх товариств. Та наше звідомлення було б не повне, коли б ми не подали бодай коротенький зміст резолюцій. І так:

Комісія Техн.-Наукової Проблематики відзначила вартість праць українських інженерів (зокрема працю проф. Скалицького) і порадила присвячувати їм більше уваги. Вона визнала „Вісті" спільним органом обох товариств (Америка і Канада), з тим, що мова залишиться українська, а тільки особливо важливі статті появлятись будуть по англійськи, як теж кожночасно резюме всіх статтей. Щодо української технічної термінології Комісія видвигнула декілька важливих пропозицій. В дальших резолюціях є мова про тісніший контакт з науковими установами, про зв'язок зі світовими організаціями інженерів, про клясифікацію праць, надсиланих для публікації і про високі технічні школи.

Комісія Техн. — Госп. Проблематики порушила в своїх резолюціях ось такі справи: необхідність активности інженерів у господарському секторі, підтримування здорових господарських проявів серед українців, мобілізацію капіталу і фахових людей, пропаґанду інвестування капіталів, та творення інвестиційних клюбів досліджування госп. можливостей (разом з нашими бизнесменами) і реалізування їх, та врешті слідкування за станом і розвосм економіки в окупованій Україні.

Третя і остання Комісія Організаційна запропонувала у своїх резолюціях створити **„Координаційний Осередок Праці Українських Інженерів"** (скорочено КОП), як плянувальний, ініціятивний і дорадчий орган обох інженерських товариств, які дають по 3-ох членів для цього Осередку. В міру потреби КОП творитиме часові чи перманентні комісії, кооптуючи до них теж спеціялістів. До різних завдань, намічених вже тепер для КОП-у, належать справи, подані в резолюціях попередніх двох комісій, і зокрема започаткування заходів для створення в майбутности Світової Федерації Українських Інженерів. Спільний пресовий орган має появлятись під зміненим наголовком, а саме **„Вісті Українських Інженерів"**.

Резолюції, про які ми оце коротенько згадали (дослівний їх текст появиться в „Вістях" і в окремій книзі, присвяченій З'їздові), схвалено на пленумі в другому дні нарад. Перед тим були прочитані на кінцевому пленумі дві доповіді: проф. І. Иваниса — Розвиток промисловости України і д-ра Тисовського — Оптичні поміри довжин в копальнях. Дані проф. Иваниса доповнили цікавими завваги пп. Яворський, Зубаль й інші.

Закінчення З'їзду і товариські імпрези.

На закінчення голова, інж. А. Мілянич, подякував тим особам, що підготовили З'їзд тематично й організаційно, зокрема Відділові і Централі Українського Технічного Т-ва в Торонто.

Великою окрасою З'їзду були: Баль Інженерів, яким закінчився перший день, і Комерс чергового дня, в неділю. Обидві ці імпрези засвідчили про високу товариську культуру учасників З'їзду і численних гостей. Баль відбувся в найбільшій залі готелю „Рояль Йорк, де колись вітало Торонто королеву Британської Спільноти Народів. На балю з'явилось около 600 осіб, у комерсі взяло участь поверх 100 осіб. В пам'яті Учасників З'їзду залишиться не тільки добра його справність і роботящість, але теж гарні рямці в найкращому готелі, тепла атмосфера серед добірної публіки, ентузіястичні зустрічі давніх друзів і, якщо ще хтось встиг побувати на Канадійській Красвій Виставі, теж багаті з неї враження.

В. Несторович.

ЗВЕРНЕННЯ УКК ДО ДЕЛЕҐАТОК І ДЕЛЕҐАТІВ ШОСТОГО КОНҐРЕСУ

Окремим листом з дати 5-го серпня ц. р. Український Конґресовий Комітет Америки просив Вельмишановних Делеґаток і Делеґатів Шостого Конґресу Американських Українців у Ню Йорку виповнити долучену до цього листа жовту анкетну картку в справі користування нічлігом у Готелі „Комодор" під час Конґресу й вислати — в долученій куверті — до Канцелярії Централі УККА непізніше 15 серпня ц. р.

Досі, тобто до 7 вересня ц. р. на ці 470 листи отримано відповідь тільки від 129 Делеґатів.

З уваги на те, що ця справа важлива й пильна — Централя знову просить цим шляхом Усіх Делеґатів, що досі не відповіли, негайно прислати відповідь, тобто виповнені жовті анкетні картки, що були долучені до листа з дати 5 серпня ц. р.

Український Конґресовий Комітет Америки

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ВШ. П. Редакторе:

У дописі „Свободи" про святкування 1000-ліття Християнської України (5 вересня 55 у Стемфорді) пропущено згадку, що від Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України, в цьому святі брав участь підписаний член Головної Управи ООЧСУ.

Микола Кормелюк.

Вейон, 8-го вересня 1955.

ДРУГА КОНФЕРЕНЦІЯ УНДС У ТОРОНТІ

В днях 3—5 вересня 1955 відбулася в Торонті Друга Конференція Українськго Національного Державного Союзу ЗДА і Канади, на якій були присутні 76 делегатів та запрошених гостей з Вашингтону, Дітройту, Боффало, Ню Йорку, Нюарку, Джерзі Сіти, Бабилону, Клівленду, Торонто, Гамілтону та Ніяґара Фолс. Впродовж двох днів Конференція вислухала доповідей проф. І. Розгона, інж. Е. Пастернака, сотн. І. Липовецького, д-ра Е. Приходька та інж. А. Зубенка, схвалила численні резолюції, вислала привітання през. д-рові С. Витвицькому та звернулася до українського суспільства з закликом до загальної консолідації і підтримки закордонного Державного Центру УНР. Зібрані члени УНДС зі ЗДА і Канади заявилися за активною участю Українського Національного Державного Союзу у творенні нового складу Виконного Органу УНРади, з якого члени тієї партії в Европі виступили були і тепер не є там репрезентовані. Учасники Конференції одержали багато привітань з різних країн, однаково від установ, як і окремих діячів.

Конференція закінчилася бенкетом, в якому крім делеґатів прийняли участь численні гості з Торонта й околиці. Члени з'їзду відвідали теж Всеканадійську Національну Виставку, та у конференційній залі виставлені різні докази діяльности У. Н. Д. С., як також зразки видавничої продукції Комітету Українців Канади.

ЮНАЦЬКІ ТАБОРИ, ПОВОРОТ НА „РОДІНУ" І... СЕНУССІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чих виїздити відвідав згаданий священик, бажаючи пізнати причини, які спонукають їх вертатися.

— Тим людям переливаються нужда та злидні вже через верх, — говорить священик. — Їх арґумент простий: Що нам свобода, як ми постійно голодні та обдерті? Праці нам не дають, а жити з 60-ти марок в місяць ми не всилі. Політики маємо досить, ми голодні. А треба знати, — продовжував священик, — що в Чехії життєва стопа була завжди висока. Тому людям тяжко звикати до біди. Я їм натякав на комуністичний режим, але це не робило на них ніякого враження. І це не тільки тут, але й по інших осередках. Сповнюється на наших очах засада, — закінчив священик, — що патріотизм іде від шлунку, принаймні так воно є у цих, про яких говоримо.

„Слава Богу, — подумав я, — зараз почую від живої людини, як воно виглядає на тому клаптеві землі, про який говорить цілий світ".

Гість з Марокко, не дав себе довго просити, і ми почули цікаві речі, про які преса мало згадувала, а які є важливим чинником у боротьбі африканського населення з французьким колоніялізмом.

— Всі знаки на небі та землі, — почав священик, — вказують на те, що це є початок кінця Франції в Африці. Спротив — загальний. А що найважливіше, французи мають проти себе такий поважний чинник, як релігійний орден Сенуссі. Провідною ідеєю цього релігійного братства є нехіть до всіх невірних (в їхньому розумінні) та ненависть до французів і італійців. Його вплив простягається на заході від берегів атлантійського узбережжя, аж по ріку Ніл. Частинно поширюються його впливи і в Сирії.

Засновником цього ордену, був Мохаммед Ібн Алі ель Сенуссі, народжений наприкінці 1700-их років в Альжирі, в родині, яка виводила свій рід від пророка Мохаммеда. Орден заснував він 1835 р. у Мецці, і ввійшов до історії, як „Великий Сенуссі". Коли Альжир обсадили французи, він зі своїм братством став до збройної боротьби з окупантом. Найбільшого розквіту дійшов цей орден під проводом сина його засновника, Мохаммеда ель Магді ель Сенуссі, син якого є сьогодні королем Лібії. Згаданий син засновника згинув 1902 р. у боротьбі з французами. Його брат Сайід Ахмед Шеріф провадив партизанську війну проти французів, а коли італійці окупували Лібію — і проти них. В першій світовій війні орден став по стороні центральних держав. Ахмеда Шеріфа проголосили альянти воєнним злочинцем, але врятував його німецький підводний човен. Він помер у Мецці 1933 року.

Лібія, як держава, і як королівство Сенуссі, постала силою постанови Об'єднаних Націй, але вплив цього ордену сягає далеко поза її кордони. Цей орден вишколює своїх місіонарів у трьох окремих братських школах, де навчання триває 12 років. Орден Сенуссі є не тільки важливим фактором духового та політичного життя Африки, але він демонструє ті сили, які з кожним днем здобувають чимраз більше значення і діяння яких прискорює кінець кожного, а зокрема французького колоніялізму.

Нестор

НА ДОПОМОГУ

Поводяням Українцям

СПИСОК Ч. 5.

У відповідь на заклик Екзекутивного Комітету УНС у справі пожертв на запомогу поводянам - українцям, відгукнулись такі громадяни:

Смик д-р Р.	$10
Родина Пітак	6
Потажна Юлія	5
Горячий Д.	5
Литвин Василь і Марія	5
Красюк Яків	5
Ватаманюк Г.	5
Лукіянович Ф.	3
Таран Ф.	3
Гоц Василь	3
Мудрик С.	2
Юлія Загаєвич	2
Туркало В.	2
Мисик В.	2
Каламон Олекса	2
Волосенко І.	2
Деркач В.	2
Помилуйко К.	1
Лайчук Теодор	1
Базюк Е.	1
Кизима С.	1
Мішкевич Ірена	1
Разом	$ 69.00
Раніше зложено	$1416.50
Разом досі	$1485.50

Евстах Захарчук $100 (передано безпосередньо родині поводян).

ДО ВСІХ СТАНИЦЬ І ЧЛЕНІВ БРАТСТВА УСС-ів У СВІТІ

Повідомлення

Цим даю до відома, що я передав обов'язки голови Братства УСС-ів моєму заступникові в Головній Раді Братства, Побр. **І. Порiткові.**

Прохаю від тепер у всіх справах, які відносяться до тієї організації, звертатися на адресу діючого заступника голови 866 Н. 7-ма вул. Филаделфія 23, Па., або на адресу Секретаря Льва Лепкого: 1749 Grand Concourse, Bronx 53, N. Y.

Никифор Гірняк

Ню Йорк-Клифтон, 10 вересня 1955

ВСЯЧИНА

ШЛЯХ ПОЧЕРЕЗ МОРЕ

Саме тепер завершено чи не найзамітніший задум канадійської інженерії: закінчено будову мощеного шляху, що сполучує Нову Скотію з островом Кейп Бретон. Кошти будови: 21,000,000 дол.

Досі транспортний зв'язок між континентальною частиною провінції і її островом втримували при допомозі чотирьох поромів — двох для піших і автомобілів, а двох для залізничих поїздів. Ті пороми курсували на відтинку між Мюлґрейв (на континенті) і Пойнт Таппер (на острові). Обидва згадані села, зражені ліквідацією їхніх поромів, відмовилися від участи в церемоніях у зв'язку з відкриттям нового шляху.

Новозбудований шлях має форму латинського „С"; він є 4,300 стіп довгий, 217 стіп високий, а на верху він є широкий на 80 стіп. Щоб збудувати той шлях, довелося ламати динамітом 10,000,000 тонн скелі з гори Поркюпайн (на острові Кейп Бретон) і тими скельними відламками засипати протоку. Для вможливлення дальшого корабельного руху тією протокою, в шлях вбудовано шлюзи 820 стіп завдовжки і на 32 стопи завглибшки. Шлюзи були конечні, бо в протоці є сильні течії, які під час повного припливу внеможливили б плавбу кораблям через вузький просмик, залишений у шляху. — („Канадійська Сцена").

МАНЕВРИ КАНАДІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Недавно оце вперше канадійський адміральський прапорповівав над водами Великих Озер під час морських маневрів: 14 кораблів Великоозерної Вишкільної Фльоти перевели основну атаку напроти берегів Френчменс Бей, Онтаріо. Винищувачі мін, ескортові кораблі і патрольні судна типу Фермайл під командою адмірала К. С. Адамса, (він перебував на адміральському кораблі „Волесбург") відзначили 200-річчя Великих Озер у той спосіб, що в бойовому ладі атакували невидимого ворога, кидаючи глибинні бомби, обстрілюючи його гарматнім вогнем і засипаючи його бомбами т. зв. „геджгог". — („Канадійська Сцена").

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Male ●

ВИРІБНИК ЗНАРЯДДЯ
з досвідом на "slider & pull top assembly machine."
Для відповідного мужчини екстра висока платня.
Телефонувати:
UL 5-3997

ПРАЦЯ ДЛЯ МУЖЧИН
TOOL MAKERS
DIEMAKERS
Конечний досвід "Job Shop."
TRIANGLE TOOL CO.
UNION, N. J.
Tel. MUrdock 6-4860

Welders & Lath Hand
Голоситись:
HERCULES FILTER CORP.
175 Ethel Ave., Hawthorne, N. J.

КРЕСЛЯРІ
(кілька)
До орнаментів зі сталі. Тільки досвідчені. Телеф.:
FAirlawn 6-3323
або писати
E. J. ADAMEC, P. E.
12-92 Plaza Rd., Fair Lawn, N. J.

ПОШУКУЄМО
високовартісного репрезентанта
ДО ІНВЕСТИЦІЙ
у віці 28-40 р. Вимагається знання української й англійської мови. Якщо Ви зацікавлені у бизнесі з інвестиціями і хочете заробити річно щонайменше $8,000, порозуміїтеся з:
Mr. Porman.
KING MERRITT & CO., INC.
Foreign Language Department
391 Grand Avenue,
Englewood, N. J.
Tel.: Lowell 7-0100

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Female ●

ДІВЧАТА—ЖІНКИ,
легка фабрична праця.
PRAGER — REUBEN
511 East 72nd Street
New York City

ДОСВІДЧЕНІ
до шиття спідниць
на машинах, до роблення кишень, пасків і вшивання замків-зіпер.
Праця від штуки. Секційна праця.
Стала праця через цілий рік.
SKIRT COMPANY OF AMERICA
39 Madison St., Paterson, N.J.
Голоситись до Sam Lerner

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Аґенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.
• Заходьте до нашої Аґенції, яка існує вже 30 років! • Наша Аґенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ЗНАНА М'ЯСАРНЯ і ҐРОСЕРНЯ
WERNER'S MEAT MARKET
763 SPRINGFIELD AVE., IRVINGTON, N. J.
Tel. ES 3-1524
ПОРУЧАЄ СВОЇ ПЕРШОРЯДНІ
м'ясива, м'ясні вироби і вудженини.
• Виконуємо тел. замовлення і доставляємо під ґарантією до хати ВП. Покупців.
Ціни уміркованi — товар першої якости.
Нашим ВП. Покупцям ДАЄМО КНИЖКОВІ ПРЕМІЇ наших видавництв, між ними й видання Н.Т.Ш. і У.В.А.Н. — Спеціяльні книжки для дітвори й молоді.
За "WERNER'S MEAT MARKET":
Е. Мацьків, довголітній працівник М'ясарського Відділу „Центро Союзу" у Львові і В. Білоус.

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., U.S.A.

▶ **ПОТРІБНЕ ШКОЛАМ!**

Шкільні підручники

Мово Рідна — Буквар-Читанка — І. Корицький	$2.00
Нова початкова читанка — І. Шклянка	1.40
Граматика української мови — О. Панейко	2.00
Українська мова — Б. Романенчук	.85
Нова Історія України — І. Крипякевич-М. Дольницький	2.50
Географія України — М. Дольницький	1.50
IV Читанка — Матвійчука	.75
Барвінок — читанка для II кляси	1.00
Українська мова для II кл. — П. Миролюбний	.75
Історія української літератури — В. Радзикевич	1.50

Svoboda Book Store
P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка 97 Відділ повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. вересня, о год. 2-ій попол., в приміщенні шкільної залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Hope Ave. Присутність всіх членів обов'язкова. — П. Величко, рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Николая Відд. 127 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го вересня, зараз по великій Сл. Божій, в церковній залі при Філмор і Онейда вул. Урядники полагоджують справи майже кожної неділі і в згаданий час і залі. Проситься членів вплачувати вкладки на час, а члени, які були суспендовані якщо вирівнять свої залеглості будуть прийняті наново. Просимо зголошувати своїх знайомих, щоб вписати в члени УН-Союзу. — І. Була, предс.; П. Володка, фін. секр. М. Левицький, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ Відд. 8, повідомляє своїх членів, що збірка місячних вкладко буде в п'ятницю, 17-го веч., і в неділю, 18-го вересня, о год. 2-ій попол., в Клюбі 13 Washington St., Рівнож приймаємо членів до УН-Союзу без вступного. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, скр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 42 повідомляє своїх членів, що в неділю, 18-го вересня, о год. 2-ій попол., відбудуться місячні збори на які просимо всіх членів прийти. Є важні справи до полагодження. Просимо вирівнювати членські вкладки.—В. Марущак, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206, відбудуться в неділю, 18-го вересня, в парафіяльній залі при 74 Гептис Еве., о год. 1-ій попол. Просимо всіх членів прибути на ці збори, будуть важні справи до обговорення і до полагодження. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 17. вересня, о год. 7-ій веч., в УН-Домі 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва Преч. Діви Марії, Відд. 259 відбудуться в неділю, 18-го вересня, о год. 1:30 попол. 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка Відд. 372 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 17-го вересня, о год. 7:30 веч. в Домі VFW Вашінґтон вул. Проситься всіх членів обов'язково явитися на означений час. — К. Наконечний, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка Відд. 64 повідомляє, що збори відбудуться в суботу, 17-го вересня, о год. 7:30 веч., при Майнє вул. у п. Вінярського. Просимо всіх прийти на збори. — І. Бурний, секр.

Look what's

NEW

for you in

TELEPHONE DEVELOPMENTS

You can now have many new phone conveniences. Some, perhaps, you haven't heard of yet. They're all reasonably priced and designed with your needs in mind.

1 ILLUMINATED DIAL... makes calling at night or in dark rooms or corners easy.

2 SPEAKERPHONE . . . frees your hands . . . lets several people confer with calling party . . . delivers caller's conversation by speaker . . . can also be used in normal manner.

3 VOLUME CONTROL phones for the hard of hearing . . . volume easily controlled by turning a knob.

4 EXTENSION PHONES IN COLOR... the newest way to express your good taste in home or office decoration. You can choose from eight decorator colors: Red, beige, brown, blue, ivory, green, yellow, gray.

5 AUTOMATIC ANSWERING AND RECORDING SERVICE... answers your calls with your recorded message when you are out . . . requests caller to leave message . . . and records caller's message.

ORDER NOW... *or phone for further information on how you can enjoy the advantages of complete telephone service. Just call your Telephone Business Office.*

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

✝

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими, що наша Найдорожча і Незабутня Дружина і Мати

бл. п. АННА ЛЕВИЦЬКА з дому Павлюк

членка 106 Відділу УНСоюзу в Шикаґо, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, упокоїлася в Бозі по короткій і важкій недузі дня 6-го вересня 1955 р. на 32 р. життя.

Покійна походила з села Гутисько Турянське, повіт Камінка Струмилова, Зах. Україна. Прибула до ЗДА 5 років тому. Похорон відбувся в п'ятницю, 9-го вересня ц.р., з похоронного заведення п. Музики до греко-кат. Церкви св. о. Николая в Шикаґо, відтак на цвинтар св. о. Николая в Шикаґо.

Вічна Їй Пам'ять!

Глибоким горем прибиті:
НЕСТОР — муж
ДАРІЯ — дочка

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 342 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го вересня, о год. 2-ій попол., в церковній залі. Проситься усіх членів явитись на означений час. Довгуючі члени проситься вирівняти свою належитість інакше будуть суспендовані. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — 397-ий Відділ повідомляє своїх членів, що побір складок буде в суботу, 17-го вересня, від 7:30-8-ої веч., і в неділю, 18-го вересня від 12-ої до 2-ої попол. Просимо довгуючих членів вирівняти залеглості. Приймаємо жертви на поводян. — М. Субтельний, Е. Штогрин.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори членів Т-ва св. Юрія 239 Відд. відбудуться в суботу, 17-го вересня, в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Frankdin St. Секретар буде урядувати від год. 4:30 до 7-ої пополудні. Члени, що залягають з вплатою членських вкладок повинні у власному інтересі вирівняти всі залеглості. — Д-р В. Ґалан, предс.; М. Ковальчук, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Т-во „Любов" Відд. 370 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го вересня в церковній залі, зараз по великій Сл. Божій. Взивається всіх членів, що залягають з вплаченням вкладок, вирівняти залеглість, в противному разі будуть суспендовані. — К. Стасюк, предс.; М. Хомета, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; В. Гіна, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Б-во св. Володимира Відд. 105 повідомляє своїх членів, що тривартальні збори відбудуться в неділю, 18-го вересня, о год. 3-ій попол., в Народнім Домі при 2049 Rowan St. Тому, що є багато важних справ до полагодження, просимо взяти численну участь, як також просимо прибути тих, що ще не одержали дивіденд-чеків за 1955 рік — С. Слободян, предс.; В. Посполита, секр.

ДОКІЯ ГУМЕННА
МАНА
Цікава повість з життя підсовєтської інтеліґенції!
ЦІНА $1.50.
Замовляти в книгарні „Свободи" на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

● FARMS FOR SALE ●

15 АКРОВА ФАРМА
6-кімн. дім з лазнич. 3-поверх. обора, курник з цементових бльоків. 30'x77', інші будинки. 1 миля від Thruway. Приступна ціна.
JOHN BRUDER
Drury Lane, Rock Tavern, N. Y.
Tel. Newburgh 28W-1

Goochland County—165 акр. землі, 110 упр. і пасов. Дім в доск. стані, 8 кімн. 2 лазнички. Інші будинки, 1 мешк. дім і огорожа, 3 акр. "tobacco allotment." 1 м. фронту від дороги, 2 мил. на полудне від шоси 250. 45 м. від Richmond і 27 Charlottesville. Вільне від 1-го січня. Ціна $27,500. Joel F. Jenkins, посередник. Реальності, фарми, ліси, доми. Різні асекурації. Goochland, Virginia, Tel. HUnter 6-2031, 6-6511 або 6-6651.

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

● MISCELLANEOUS ●

ШКІРА НА ПРОДАЖ
КУСНИКИ ШКІРИ
ТАКОЖ ШКІРЯНІ ЗОЛІ.
Надаються до посилки Вашим приятелям і кревним в Европі.
Досконалі для роблення черевиків і чобіт, високих чобіт і ґузиків.
MAJESTIC LEATHER CO.
308 Bowery, New York 12, N. Y.
Відкрито щоденно і в суботи.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

☦

Посмертна Згадка

ВАСИЛЬ МІСЬКЕВИЧ, член Т-ва св. Арх. Михаїла Відділ 243 УНСоюзу в Пулман, Ілл., помер 3-го вересня 1955 р., прожив 80 років. Покійний народився в селі Миколаїв, повіт Радехів. Полишив в смутку дружину Олену, 2 синів, 5 дочок, 18 внуків і 8 правнуків. Похорон відбувся 6-го вересня з погреб. заведення до Укр. Грек.-Кат. Церкви, а відтак на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery. — В. Й. П.!
Л. Білік, секр.

УКРАЇНСЬКА АҐЕНЦІЯ НА ПЕНСИЛВЕНІЮ, ОГАЙО і ВЕСТ ВИРДЖІНІЮ!
Висилка пачок з Харчами, Одягом, Ліками і іншими потрібними товарами
ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
Мито оплачуване в ЗДА. — Ґарантія для доставн.
CHESTER'S
1717 E. Carson Street, Pittsburgh 3, Pa.
год. денно від 12 до 6 веч.
Пишіть по наші безплатні каталоги.

● ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ●

АРКА, 48 E. 7-ма вул. Ню Йорк (GR. 3-3550)
має на складі кольонські води
—— 4711 ——
імпортовані з Німеччини.

● ВАКАЦІЇ ●

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

● AUTO ●

'54 BUICK — $1695
Dynaflow
Radio, Heater, WW Tires
BARREL AUTO SALES
499 N. Broad St., Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

ҐРОСЕРНЯ і ДЕЛІКАТЕСЕН
Добре вироблений бизнес, відповідний для 2-ох спільників, або фамілії.
Голоситися:
218 EAST 5th STREET
NEW YORK CITY

НА ПРОДАЖ
ORNAMENTAL IRON WORKS
при головнім гайвею Jersey Shore, — добре поставлений — 9 річн. будинок, гарно влаштована робітня, чудовий 6-кімн. апарт. нагорі.
MORGAN'S FORGE
649 Ocean Rd., Point Pleasant, N.J.
Tel. Point Pleasant 5-1407

CLEANING & TAILORING
Bronx, близ. нового шпиталю. Поміркований рент — ліз. Добрий прихід. Власник продає по умір. ціні.
TA 8-1120

ЛАНЧОНЕТА-ПИВО
Бруклин. Рент $115 за склеп і 6-кімн. апартамент нагорі. Добрий прибуток. Власник продає тільки за $2,700.
PR 2-9755

„БАГАТО НЕБА"
Докії Гуменної
Разом із авторкою об'їдете й побачите цікаву Америку, зустрінетеся із своїми друзями та знайомими і запляную розкішну екскурсію на майбутній рік.
Ціна 2 дол. 50 цен.
Замовляйте:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

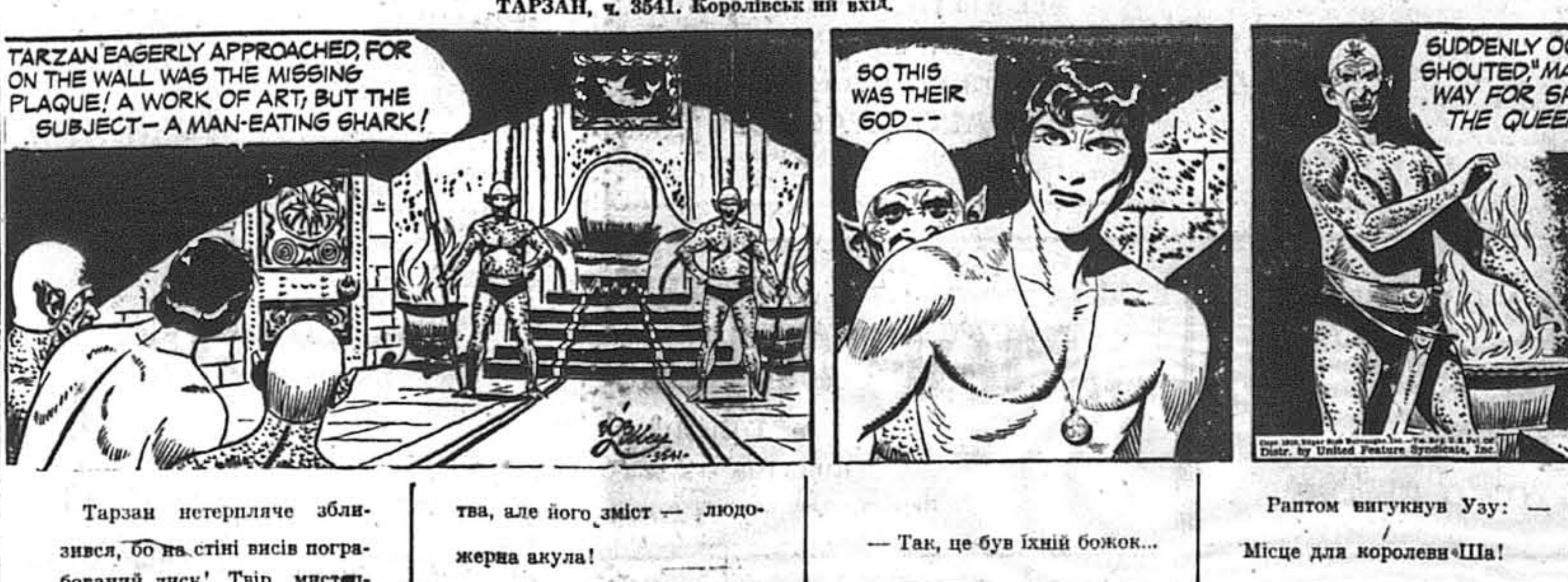
Цікаве для старших чоловіків

Вітаміни й мінеральні води для спеціяльного вжитку людьми старшого віку — є вже відомі. Корисні висліди дають найбільшу заохоту людям, які є стурбовані і пригноблені своїм станом. Не потребуєте морочитися, що ви „старі", втомлені, не почувайтеся, що ви „скінчені" коли той стан не є функціональний, а просто викликаний браком B1, B2 niacinamide, або заліза тому, що тепер появився знаменитий і сильний засіб, який охоплює всі ті життьові елементи плюс 15 інших вітамін і мінеральних вод а все це тільки в одній капсульці. Все, чого потребуєте, це взяти одну з отих капсульок денно, щоб дістати певну скількість терапевтичних вартостей з деяких найважніших поживних складників, які витворюють енергію, відому чоловікові. Щоб дістати 50 штук запасу того препарату, вишліть просто поштою цю вирізку до TYNOL CO., Dept. 512, Box 321, Croton on Hudson, N.Y., а щоби мати певність напишіть друкованим письмом своє прізвище й адресу на обороті коверти. Пакунок буде доставлений поштою за післяплатою $4.48, що рівняється видаткові меншому як 10 центів денно себто досить мало, щоб видати їх для свого добра.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна капличця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3541. Королівський вхід.

Тарзан нетерпляче зблизився, бо на стіні висів пограбований диск! Твір мистецтва, але його зміст — людожерна акула!

— Так, це був їхній божок...

Раптом вигукнув Узу: — Місце для королеви Ша!